

Osnovne informacije o krajevnem vodovodu

(Priloga 4 Uredbe o pitni vodi, Ur. l. RS, 61/2023)

Splošno o krajevnem vodovodu

Informacija se nanaša na krajevni vodovod, ki oskrbuje večji del stanovanjskih, počitniških, kmečko gospodarskih in poslovnih objektov v naselju Dolenja Trebuša, in sicer v centru vasi, ob dolini Idrijce, Hotenjke in Trebušce.

Krajevni vodovod smo izgradili krajani sami z lastnimi denarnimi prispevki in prostovoljnim delom. Za upravljanje s krajevnim vodovodom smo posamezni oskrbovanci s pogodбами pooblastili Krajevno skupnost Dolenja Trebuša – torej: Upravljavec vodovoda je Krajevna skupnost Dolenja Trebuša.

Vodo za krajevni vodovod zajemamo v podzemnem jezeru, ki se nahaja med nekdanjima kmetijama Apenak in Pstota na desnem bregu potoka Gačnik pod Gabrovim brdom, in v naravi predstavlja bruhalnik neimenovanega hudourniškega potoka, ki se izliva v Gačnik. Delovno izvir oziroma zajetje imenujemo Apenak.

Gabrovo brdo je ožje prispevno območje za Apenak, Vojskarska planota, predvsem del na Griču in Opale ter Stržnkar pa predstavljajo širše prispevno območje. Tako ožje kot širše prispevni območji sta neposeljeni, brez vpliva človeka na okolje in kot taki brez ali z minimalnim vplivom na kakovost pitne vode, kar potrjujejo tudi analize vode, ki smo jih do sedaj opravili na vzorcih vode, odvzetih v zajetju. Kljub temu izvajamo na točki, kjer se vodovodni sistem razcepi proti Hotenji, centru in po dolini Idrijce ter v Trebuško grapo, pripravo pitne vode z dezinfekcijskim sredstvom natrijevim hipokloritom, skladno s HACCP načrtom zagotavljanja skladnosti pitne vode z zahtevami pravilnika o pitni vodi do leta 2023 in nato z zahtevami uredbe o pitni vodi..

Na krajevni vodovod je priključenih 79 objektov, večinoma stanovanjskih s 150 prebivalci, počitniških objektov, kmečko gospodarskih in poslovnih objektov, vsi so v naselju Dolenja Trebuša.

Pomembnejši objekti, priključeni na vodovodno omrežje (po uredbi prednostni prostori), so: vrtec, šola in Gostilna Pod korito. Poleg teh objektov, kjer poteka proizvodnja in promet z živili, pa so na vodooskrbni sistem Apenak priključeni tudi javni objekti: tovarna EMOK, obrtne dejavnosti in tudi kmetije, ki se ukvarjajo z živinorejo.

Skladno z načrtom HACCP v okviru notranjega nadzora pitne vode analiziramo letno 4 vzorce na glede mikrobioloških parametrov in enkrat glede kemijskih parametrov. Dvakrat letno pa odvzema vzorce za analizo skladnosti pitne vode s kriteriji uredbe o pitni vodi NLZOH v okviru državnega monitoringa pitne vode.

Analize odvzetih vzorcev pitne vode

Najnovejši rezultati analiz odvzetih vzorcev pitne vode v okviru notranjega nadzora so dostopni na tej povezavi:

[<https://dolenja-trebusa.si/vodovod>]

Obveščanje uporabnikov pitne vode

Informacijo o načinu obveščanja glede oskrbe s pitno vodo dobite na tej povezavi [<https://dolenja-trebusa.si/wp-content/uploads/2023/12/Vodovod-HACCP-obvescanje-javnosti.pdf>]

Letno poročilo o oskrbi s pitno vodo pa na [<https://dolenja-trebusa.si/wp-content/uploads/2024/02/letno-porocilo-2023.pdf>]

O trdoti pitne vode

Prispevno območje zajetja Apenak je območje dolomita in apnenca, kar tudi prispeva h kvaliteti pitne vode. Glede na analizo odvzetega vzorca pitne vode v februarju 2024 je v naši pitni vodi:

- kalcija 42 mg/L pitne vode,
- magnezija 25 mg/L pitne vode in
- Kalija 0,16 mg/L pitne vode

Izračunana skupna trdota pitne vode znaša 11,6 °N (dH), kar uvršča našo pitno vodo med srednje trde vode, kamor spada večina pitnih vod v Sloveniji.

Lestvica (nemška) trdote pitne vode:

0 – 4	°dH	zelo mehka (destilirana voda)
4 – 8	°dH	mehka voda (deževnica)
8 – 18	°dH	srednje trda voda (večina vodovodnih vod)
18 – 30	°dH	trda voda
nad 30	°dH	zelo trda voda

Voda je dobro topilo in posledično so v pitni vodi raztopljene razne snovi, katerih količina in vrsta je odvisna od območja, kjer voda izvira in od kemične sestave tal, preko katerih oziroma skozi katera voda teče. Trdoto vode povzročajo v njej raztopljene snovi. Trdota vode je sestavljena iz začasne trdote (ali karbonatne trdote) in trajne trdote (ali nekarbonatne trdote). Začasno trdoto vode lahko odstranimo s prekuhavanjem. Ko vodo segrevamo, se v vodi raztopljene kalcijeve in magnezijeve snovi pretvorijo v netopne karbonate. Izločeni karbonati so vodni kamen, ki se nalaga v ceveh, grelnikih za sanitarno toplo vodo, bobnih pralnih strojev in podobnih napravah za gretje vode. V napravah nabran vodni kamen deluje kot toplotni izolator, kar vpliva na večjo porabo ogrevalne energije. Trda voda tudi zmanjšuje moč mil in pralnih praškov.

Trda voda vsebuje raztopljene kalcijeve in magnezijeve ione, zaradi katerih se pogosto pojavlja vodni kamen.

Mehka voda je tista voda, ki je brez raztopljenega kalcija in magnezija. Ne vsebuje mineralov, ki bi tvorili usedline, zato se ne pojavi vodni kamen.

Splošne in koristne informacije o potni vodi

Splošne informacije in priporočila o pitni vodi, tako za splošno kot za strokovno javnost, so objavljene na spletni strani Vlade Republike Slovenije in Nacionalnega inštituta za javno zdravje in dostopne preko naslednjih povezav:

<https://www.gov.si/teme/kakovost-pitne-vode/> in
[Pitna voda | Nijz](#).